

TÜRKİYE’NİN DOĞUSUNDA ÇOCUKLUK ÇAĞINDAKİ CİNSEL İSTİSMAR OLGULARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Mertihan KURDOĞLU, Zehra KURDOĞLU, Ayşe GÜLER, Çağdaş ÖZGÖKÇE

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Van

ÖZET

Objektif: Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Bölümü’ ne cinsel istismar nedeniyle konsülte edilen olguları değerlendirmek.

Planlama: Retrospektif çalışma

Ortam: YYÜ Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, Van

Hastalar: Cinsel istismara uğrayan 4-14 yaş grubundaki çocuklar

Girişim: Yok

Değerlendirme Parametreleri: Cinsel istismara uğrayan çocukların demografik özellikleri, muayene bulguları.

Sonuç: Ocak 2007 ile Temmuz 2009 tarihleri arasındaki kayıtlar incelendiğinde, 4-14 yaş grubunda 52 çocuğun cinsel istismara uğradığı tespit edilmiştir. Bunlardan 42’sini kız (% 80.77) 10’unu erkek (%19.23) çocuklar oluşturmaktadır. Kız çocuklardan 12’sinde (%28.57) hymen deflorasyonu, 7’sinde (%16.67) anal livata, 4’ünde (%9.52) her iki durum da tespit edilmiştir. Erkek çocukların 6’sında (%60) anal livata, 7’sinde (%70) fiziksel darp hali görülmüştür. Dört kız (%9.52) ve 2 erkek (%20) çocuğunun aynı anda birden fazla kişi tarafından istismara uğrarken kızlardan 3’ünün (%7.14), erkeklerden 1’inin (%10) aynı kişi veya kişiler tarafından defalarca istismar edildiği anlaşılmıştır.

Yorum: Bölgemizde çocuğa cinsel istismar, çoğu kez etnik ve kültürel değerler nedeniyle gizlendiği için cinsel istismara uğrayan çocukların gerçekte daha fazla olduğunu düşünmekteyiz.

Anahtar kelimeler: cinsel istismar, çocuk istismarı, fiziksel darp

Türk Jinekoloji ve Obstetrik Derneği Dergisi, (J Turk Soc Obstet Gynecol), 2010; Cilt: 7, Sayı: 4, Sayfa: 285- 8

SUMMARY

EVALUATION OF SEXUALLY ABUSED CASES IN CHILDHOOD IN EASTERN TURKEY

Objective: To evaluate the cases who were consulted to Department of Obstetrics and Gynecology in Yuzuncu Yıl University Faculty of Medicine for sexual abuse.

Design: A retrospective study.

Setting: Yuzuncu Yıl University Faculty of Medicine, Department of Obstetrics and Gynecology, Van.

Patients: Sexually abused children in the 4-14 age group.

Interventions: None

Main Outcome Measures: Demographic characteristics and physical findings of sexually abused children.

Results: When the records between January 2007 and July 2009 were examined, it was determined that 52 children in the 4-14 age group had been sexually abused. Of these, 42 (80.77) were girls and 10 (19.23%) were boys. Of girls, hymen defloration was detected in twelve (28.57 %), anal abuse in 7 (16.67 %), and both in 4 cases (9.52%). Of boys,

Yazışma adresi: Yard. Doç. Dr. Zehra Kurdoğlu, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Van
Tel.: (0505) 310 23 16

e-posta: zehrakurdoglu@hotmail.com

Alındığı tarih: 25.01.2010, revizyon sonrası alınma: 04.05.2010, kabul tarihi: 12.05.2010

anal abuse was detected in 6 (60%) while signs of physical violence were observed in 7 cases (70%). It was understood that, while four (9.52%) girls and 2 (20%) boys were abused by more than one person at the same time; 3 of girls (7.14%) and 1 of boys (10%) were repeatedly abused by the same individual or individuals.

Conclusions: *Since child sexual abuse in our region is often hidden due to ethnic and cultural values, we think that sexually abused children are actually much more than we have detected.*

Key words: *child abuse, physical violence, sexual abuse*

Journal of Turkish Society of Obstetrics and Gynecology, (J Turk Soc Obstet Gynecol), 2010; Vol: 7, Issue: 4, Pages: 285- 8

GİRİŞ

Dünya Sağlık Örgütü'nün 1999'da yaptığı tanıma göre çocuk istismarı; çocuğun sağlığına, yaşamına, gelişimine ve değerine zarar verebilen fiziksel ve/veya emosyonel kötü davranışı, cinsel istismarı, ihmali, her türlü ticari çıkar için çocuğun kullanılmasını içeren davranışlardır⁽¹⁾.

Çocuk istismarının sıklığı ülkelerin gelişmişlik düzeyi ile yakından ilişkilidir. Bir toplumda çocuklara uygulanan davranışların istismar ve/veya ihmali olarak algılanması toplumu oluşturan kişilerin inançları, değer yargıları, kültürel farklılıkları ve gelenekleri gibi faktörlerle yakından ilişkilidir.

Çocuklarda cinsel istismarın pek çok nedeni vardır. Ebeveynlerden birinin ölmüş olması, boşanma veya ayrı yaşama, eşler arasındaki şiddetli geçimsizlik, ailenin sosyoekonomik seviyesinin düşük olması, ailenin çok kalabalık olması, genç yaşta evlilik, çocukların evlilik dışı ilişkiler veya plansız istenmeyen gebelikler sonucunda olmaları, çocuklarda mental-motor retardasyon gibi önemli hastalıkların bulunması en çok görülen nedenler arasındadır^(2,3).

Çocukları istismar edenler genellikle çocuğun yakın çevresinde (okul, kreş, yuva çalışanları, bakıcılar, akrabalar) bulunan kişilerdir. İstismarcıların çoğunda, çocukluk çağında yaşamış oldukları cinsel istismar ya da aile içi şiddet öyküsü göze çarpmaktadır^(3,4). Çocuk istismarı; ihmali, fiziksel, duygusal ve cinsel istismar olmak üzere 4'e ayrılmaktadır. Bu çalışmada, kliniğimize konsülte edilen 4-14 yaş aralığındaki cinsel istismara uğramış çocuklar ele alınarak literatür işığında tartışılmış ve konunun önemine tüm sağlık çalışanlarının dikkati çekilmeye çalışılmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEMLER

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi acil servisine Ocak 2007-Temmuz 2009 tarihleri arasında başvuran ve kliniğimize konsülte edilen hastaların kayıtları retrospektif olarak cinsel istismar açısından incelendiğinde, 15 yaşından küçük 52 olgu kaydına rastlanmıştır. Duygusal istismar ve çocukluk çağı dışındaki istismarlar çalışmaya dahil edilmemiştir. Kayıtlar incelendiğinde; bu olguların multidisipliner bir yaklaşımla fiziksel darp ve cinsel istismar açısından kadın hastalıkları ve doğum, çocuk cerrahisi, üroloji, ortopedi ve psikiyatri bölümlerince ayrı ayrı değerlendirildikleri görülmüştür.

Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği'ne konsülte edilen hastaların dosyaları incelendiğinde, hastaların önce sistemik daha sonra da jinekolojik muayenelerinin yapıldığı gözlenmiştir. Genital muayenede; uyluk iç yüzleri, klitoris, labium majus, labium minus, hymen ve anüs değerlendirilmiş, muayene bulguları kaydedilmiştir. Ayrıca olguların genital ve anal bölgelerinden alınan sürüntü örnekleri sperm varlığı açısından da incelenmiştir. Olguların hiçbirinde genital lezyon ve ülserasyona rastlanmamış olup gonore, klamidy, trikomonas, sifiliz gibi cinsel yolla bulaşan hastalıklar açısından detaylı muayene bulgusu ve tetkik sonuçlarına hasta kayıtlarında ulaşılamamıştır. Elde edilen veriler için tanımlayıcı istatistikler sayı ve yüzde olarak ifade edilmiştir. Bu değerler bakımından yapılan karşılaştırmalarda Z testi ve Fisher'in Kesin olasılık testi kullanılmıştır. Hesaplamalar, SPSS (ver: 16.0) istatistik programında yapılmış ve karşılaştırmalarda istatistik anlamlılık düzeyi %5 olarak alınmıştır.

SONUÇLAR

Kliniğimize Ocak 2007 ile Temmuz 2009 tarihleri arasında acil servisten konsülte edilen hastaların kayıtları

incelendiğinde, 4-14 yaş grubunda 52 çocuğun cinsel istismara uğradığı tespit edilmiştir. Bunlardan 42'sini kız (%80.77) 10'unu erkek (%19.23) çocuklar oluşturmaktadır. Kız çocuklar erkeklere göre daha fazla cinsel istismara uğramışlardır (p=0.001).

Kızlardan en küçüğü 4, en büyüğü 13 yaşındadır. Kız çocuklarının 12'sinde (%28.57) hymen deflorasyonu, 7'sinde (%16.67) anal livata, 4'ünde (%9.52) her iki durum da tespit edilmiştir. Ayrıca olguların 6'sında (%14.28) fiziksel darp da saptanmıştır. Kız çocukların 22'sinin (%52.38) genital ve anal bölgelerinden alınan sürüntü örneklerinin mikroskopik incelenmesinde çok sayıda sperm hücrelerine rastlanmıştır. Erkek çocuklardan ise en küçüğü 6, en büyüğü 14 yaşındadır. Bu çocukların 6'sında (%60) anal livata, 7'sinde (%70) fiziksel darp hali görülmüştür. Kız çocuklarla karşılaştırıldığında erkeklere, istatistiksel olarak anlamlı şekilde daha fazla anal livata (p=0.01) ve fiziksel darp (p=0.001) uygulandığı tespit edilmiştir.

Dört kız (%9.52) ve 2 erkek (%20) çocuk aynı anda birden fazla kişi tarafından cinsel istismara uğrarken kızlardan 3'ünün (%7.14), erkeklerden 1'inin (%10) aynı kişi veya kişiler tarafından defalarca istismar edildiği anlaşılmıştır. Beş erkek çocuğun (%50) perine ve anal bölgelerinden alınan sürüntü örnekleri mikroskopik olarak incelendiğinde çok sayıda sperm hücrelerine rastlanmıştır (Tablo I).

BULGULAR	Hymen deflorasyonu Sayı (%)	Anal livata Sayı (%)	Fiziksel istismar Sayı (%)	Sürüntüde sperm varlığı Sayı (%)
Kız (n=42)	12 (28.57)	7 (16.67)	6 (14.28)	22 (52.38)
Erkek (n=10)	-	6 (60)	7 (70)	5 (50)
P değeri		<0.05	<0.05	

TARTIŞMA

Çocuk istismarı; tıbbi, hukuki, psikososyal ve toplumsal boyutları olan kapsamlı, çok yönlü bir sorundur. Fiziksel, cinsel, duygusal istismar ve ihmal olmak üzere 4 grupta sınıflandırılmaktadır^(5,6).

Cinsel istismar, yaşı küçük olan ve psikososyal gelişimini tamamlamamış çocuğun erişkin tarafından cinsel doyum için kullanılmasıdır⁽⁷⁾. Çocuklarda cinsel istismar; genellikle ırza geçme, oral-genital, genital veya oral temas, röntgencilik, teşhircilik ve pornoculuk şeklinde olmaktadır^(7,8). Ergenlik öncesi dönemde kız çocuklarının %12-25'inin; erkek çocuklarının %8-

10'unun istismara maruz kaldığı bildirilmektedir⁽⁷⁾. Türkiye'de kız yüksekökol öğrencileri arasında yapılan cinsel istismara yönelik bir çalışmada, cinsel istismar %13.4 olarak saptanmıştır⁽⁹⁾. ABD'de ise 18 yaş ve altı çocuklarda cinsel istismar % 0.13 olarak saptanmış ve kız çocuklarının daha fazla istismara uğradığı bildirilmiştir⁽¹⁰⁾. Bizim çalışmamızda da literatür ile uyumlu olarak, kız çocuklarının (%80.77) erkek çocuklarına (%19.23) göre daha fazla cinsel istismara uğradıkları tespit edilmiştir. Ceylan ve arkadaşları; 2009 yılında yaptıkları çalışmada cinsel istismara uğrayan çocuklardan %62.5'inin erkek, %37'sinin kız olduğunu bulmuşlardır. Erkek çocukların daha fazla cinsel istismara uğramasında; fakir aileler tarafından bu çocukların çalışmaya zorlanması, geç saatlere kadar dışarıda kalmalarının ve çok kardeşliliğin etken olabileceği düşünülmüştür⁽¹¹⁾.

Fiziksel istismarda kız erkek oranı arasında belirgin bir fark olmamakla birlikte cinsiyet dağılımı kurbanın yaşına göre değişiklik gösterebilir. Örneğin, 15-16 yaşında ergenlik çağındaki kızlar daha fazla fiziksel istismarla karşı karşıya kalabilmektedir^(12,13). Bizim çalışmamızda ise; cinsel istismara uğrayan erkek çocuklarında ek olarak tespit edilen fiziksel istismar, kızlara göre daha fazla bulunmuştur. Bu çocuklar; 6-14 yaş aralığında olup sosyoekonomik düzeyi düşük ve çok çocuklu, kalabalık ailelere mensupturlar. Çocuğun cinsel istismarı, fiziksel ve duygusal açıdan tüm dünyada çocuk ve gençleri etkileyen önemli bir sorundur. Bu çocukların ilerleyen dönemlerde sigara, alkol, uyuşturucu gibi maddeleri kullanma oranları yüksektir. Cinsel istismarın çocuklarda yarattığı ruhsal bozukluklar geniş bir perspektifte değerlendirilebilir. Depresyon, korku, suçluluk duygusu, uyku bozukluğu, sekonder enürezis ve enkoprezis, sinirlilik, saldırganlık, güven kaybı, kendisine olan saygının azalması, evden kaçma ve intihar sıklıkla karşılaşılan durumlardır⁽¹⁴⁻¹⁷⁾. Cinsel istismara uğramış kişilerin ileride yüksek riskli cinsel eylemler gerçekleştirdiği gözlenmiştir. Cinsel istismar öyküsü olan kadınlarda; korunmasız cinsel ilişki, birden çok partner, daha erken yaşlarda başlayan cinsel hayat ve gebelik, cinsel yolla bulaşan hastalıkların sıklığında artış tespit edilmiştir^(18,19). Bizim çalışmamızda; hasta kayıtları retrospektif olarak incelenmiş olup cinsel yolla bulaşan hastalıklar açısından detaylı muayene bulgularına ve tetkik sonuçlarına ulaşılamamıştır. Fakat cinsel istismara uğrayan kişilerin değerlendirilmesinde; cinsel yolla

bulaşan hastalıklara ait bulgu ve tetkik sonuçlarının daha ayrıntılı olarak incelenmesi ve kaydedilmesi, hem hastaların değerlendirilmesinde hem de bundan sonraki çalışmalara ışık tutması açısından uygun olacaktır.

Cinsel istismara uğramış çocuklara karşı aile bireyleri ve yakın çevresi daha dikkatli ve olumlu davranış içinde olmalıdırlar. Çocuğun bu olayda hiçbir kusurunun olmadığı hissettirilmeli ve güven verilmelidir. İstismar ve ihmal olaylarının önlenebilmesi için toplum bilinçlendirilmeli, eğitilmeli, cinsel istismar konusunda duyarlılık artırılmalıdır.

Cinsel istismara uğramış olguların yalnızca %15'nin bildirildiği düşünülmektedir⁽²⁰⁾. Bölgemizde de çocuğa cinsel istismar çoğu kez etnik ve kültürel değerler nedeniyle gizlendiği için cinsel istismara uğrayan çocukların gerçekte daha fazla olduğunu düşünmekteyiz.

KAYNAKLAR

1. Runyan D, Corrine W, Ikeda R, et al. Child abuse and neglect by parents and other caregivers. In: Krug EG, Dahlberg LL, Mercy JA, Zwi AB, Lozano R, eds. World report on violence and health. Vol. 3. Switzerland: World Health Organization, Geneva, 2002: 57- 86.
2. Famularo R, Kinscherff R, Fenton T. Parental substance abuse and the nature of child maltreatment. *Child Abuse Negl.* 1992; 16: 475- 83.
3. Garbarino J, Kostelny K. Child maltreatment as a community problem. *Child Abuse Negl.* 1992; 16: 455- 64.
4. Creighton SJ. An epidemiological study of abused children and their families in the United Kingdom between 1977 and 1982. *Child Abuse Negl.* 1985; 9: 441- 8.
5. Dubowitz H, Bennett S. Physical abuse and neglect of children. *The Lancet* 2007; 369: 1891- 99.
6. Polat O. ocuk ve Őiddet. İstanbul: Der Yayınları, 2002: 85-97.
7. Kara B, Bier , Gkalp A.S. ocuk istismarı. ocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi. 2004; 47: 140- 51.
8. Van Loon A.M, Koch T, Kralik D. Care for female survivors of child sexual abuse in emergency departments. *Accident and Emergency Nursing* 2004; 12: 208- 14.
9. Alikasifoglu M, Erginoz E, Ercan O, Kaymak D.A, Uysal O, Ilter O. Sexual abuse among female high school students in Istanbul, Turkey. *Child Abuse Negl.* 2006; 30: 247- 55.
10. Walrath C, Ybarra M, Holden EW, Liao Q, Santiago R, Leaf P. Children with reported histories of sexual abuse: utilizing multiple perspectives to understand clinical and psychosocial profiles. *Child Abuse Negl* 2003; 27: 509- 24.
11. Ceylan A, Tuncer O, Melek M, Akgn C, Glmehmet F, Erden . Van Blgesindeki ocuklarda cinsel istismar. *Van Tıp Dergisi* 2009; 16: 131- 4.
12. Powers JL, Eckenrode J, Jaklitsch B. Maltreatment among runaway and homeless youth. *Child Abuse Negl* 1990; 14: 87- 98.
13. Taner Y, Gkler B. ocuk istismarı ve ihmali: psikiyatrik ynleri. *Hacettepe Tıp Dergisi* 2004; 35: 82- 6.
14. Spataro J, Mullen PE, Burgess PM, Wells DL, Moss SA. Impact of child sexual abuse on mental health: prospective study in males and females. *Br J Psychiatry* 2004; 184: 416- 21.
15. Pelcovitz D, Kaplan S, Goldenberg B, Mandel F, Lehane J, Guarrera J. Post-traumatic stress disorder in physically abused adolescents. *J Am Acad Child Adolesc Psychiatry* 1994; 33: 305- 12.
16. Livingston R. Sexually and physically abused children. *J Am Acad Child Adolesc Psychiatry* 1987; 26: 413- 5.
17. Elliot AJ, Peterson LW. Maternal sexual abuse of male children. When to suspect and how to uncover it. *Postgrad Med* 1993; 94: 169- 72.
18. Fergusson DM, Horwood LJ, Lynskey MT. Childhood sexual abuse, adolescent sexual behaviors and sexual revictimization. *Child Abuse Negl* 1997; 21: 789- 803.
19. Conard LA, Blythe MJ. Sexual function, sexual abuse and sexually transmitted diseases in adolescence. *Best Pract Res Clin Obstet Gynaecol.* 2003; 17: 103- 16.
20. Yates A. Sexual abuse of children. In: Wiener JM, ed. *Textbook of child adolescent psychiatry.* 2nd ed. Washington: American Psychiatric Press, 1997; 699- 709.